

In the Supreme Court of South Africa
In die Hooggeregshof van Suid-Afrika

(APPELLATE)

DIVISION.
AFDELING).

APPEAL IN CRIMINAL CASE.
APPÊL IN STRAFSAAK.

PAUL

PHILI

Appellant.

versus/teen

THE

QUEEN

Respondent.

Appellant's Attorney
Prokureur van Appellant

Respondent's Attorney
Prokureur van Respondent

Appellant's Advocate
Advokaat van Appellant

C.M.S. Brink

Respondent's Advocate
Advokaat van Respondent

J.J. Haynes

Set down for hearing on:
Op die rol geplaas vir verhoor op:

Tuesday, 16th Sept, 1958

2.4.7.9.11

(B)

9.45-12.50; 2.15-3. C.A.V.

Alvordingsaan
f REGISTRAR
16/9/58

UITSpraak: VRYDAG, 26 SEPTEMBER, 1958.

Appel van die hand gewys.

Coram: Hoexter, Leber, van Blerk, Hall (wmm) et Smits (wmm.) R.R.A.

Alvordingsaan
T GRIFFIER

26/9/58

153/1958

153/1958

(Pa Doe
Luce)

(Klare-GULD)

(Return Justice
Cassus record
to Justice.)

(C.A.V.)

Record

IN DIE HOOGGEREGSHOF VAN SUID-AFRIKA.

(APPEL AFDELING)

In die geding tussen:

PAUL PHILI

.....Appellant.

en

DIE KROON

....Respondent.

Voor: Hoexter, De Beer, Van Blerk, A.RR., Hall en Smit, W.A.RR..

Verhoor: 16 September 1958. Gelewer: *September 26th, 1958.*

U I T S P R A A K.

HALL, W.A.R.:—

Op 16 November 1957, tussen 8 en 9 uur in die aand, is 'n naturelle meisie, Elsie Andreas, deur 'n ander naturel in die Brink Lokasie op Louisvale met 'n mes doodgesteek. Die appellant is deur WESSELS, R., wat in die Upington Rondgaande Plaaslike Afdeling met assessore gesit het, aan moord op Elsie Andreas skuldig bevind en met die doodstraf gevonniss. Die verhoor Regter. het aan hom verlof om appèl aan te teken verleen. Die gronde van appèl is, ^{in drie tette} ~~breedvoerig~~, dat die Hof a quo geensins geregtig was nie om op die getuienis te bevind dat hy die persoon is wat die oorledene doodgesteek het.

Die belangrikste Kroon getuie was Kaatjie Rolse wat

sowel...../2

sowel as die oorledene in die Brink Lokasie woonagtig was. Sy het gesê dat sy die appellant goed ken en dat sy en die oorledene maats was en op Upington saam gewerk het. Op die aand van 16 November was sy saam met die oorledene op n dans in die Lokasie en het hulle ^{om water af te slaan} gemaklike n endjie gaan stap. Toe hulle deur n draadheining wou klim het die appellant op hulle uitgespring en Elsie beetgekry. Hy het haar ~~beskuldig~~ ^{beskuldig} dat sy geld van hom opgemaak het en sy het hom opgestry. Sy het gesê "Paul, los my" en sy, Kaatjie, het ook gesê dat hy ^{Elsie} ~~haar~~ moet los. Toe die oorledene ~~vir~~ ^{wa} hom ~~wa~~ ^{wa} vir die tweede maal ^{wa} om haar te los het die beskuldigde ~~vir~~ haar geslaan. Kaatjie was omtrent drie tree van hulle af en die oorledene het geskree en gehuil toe hy haar geslaan het. Kaatjie sê dat sy gesê het "Paul, los die meisiekind" en toe het sy hom met n groterige klip in die gesig gegooi. Toe het die appellant die oorledene gelos en toe sê sy "O Here, hy het my klaar gestee". Toe het hulle altwee weggehardloop en die oorledene het geval. Sy het die oorledene se vader gaan roep en hulle is terug tot waar die oorledene dood gelê het ^{het} en daar gebly tot die polisie daar gekom het. Kaatjie

het ook gesê dat die appellant toe n bruin broek en n wat hemp gedra het, en dat dit maanlig was. ^{het ook gesê} By ^{se} dat die appellant Afrikaans kon praat en met hulle Afrikaans gepraat het.

Die appellant het verklaar dat hy op 16 November, 1957, sy vader in die Louisvale lokasie besoek het. Hy het verneem dat n dans aan die gang is en soheen toe geloop. By die dans het die oorledene van hom n sjieling gevra. Hy was binne in die huis en sy het voor die deur gestaan. Toe het haar kêrel aangekom en hom gevra hoekom praat hy met die meisiekind ^{ke} en het hulle altwee hom aangerand. Die oorledene se kêrel het hom met n klip teen die kop ^{gegooi} ~~geleë~~ en met sy gebalde vuus op sy oor. Hy het Uppington toe gegaan om vir Elsie en haar kêrel weens die aanranding aan te kla. Die polisie het hom saamgeneem na die lokasie op Louisvale om na die persoon wat hom aangerand het te gaan soek.

Die appellant het ontken dat hy Kaatjie Rolse daardie aand gesien het. Hy het gesê dat hy haar glad nie ken nie. Hy het nooit in sy lewe met haar gepraat nie en hy het haar vir die eerstemaal gesien toe sy getuienis in

die magistraatshof afgelê het. Hy het die aand nie die oorledene met 'n mes gesteek nie en Kaatjie het hom nie met 'n klip gegooi nie. Hy het verder ontken dat hy Samuel Andreas, die oorledene se vader, geken het of ooit by sy huis gewees het. Hy het ook ontken dat hy 'n woord Afrikaans kan praat of verstaan, en ook dat hy Afrikaans met enige persoon daardie aand gepraat het.

Onder kruisverhoor het die appellant gesê dat hy die aand van die misdaad 'n bruin broek, 'n geruite hemp en 'n blou baadjie gedra het en dat hy met daardie klere by die aanklagkantoor aangekom het. Hy het verder ontken dat hy by die aanklagkantoor gesê het dat hy deur 'n onbekende naturel met 'n mes gesteek is.

Vir die Kroon het die oorledene se vader, Samuel Andreas, ook getuienis gegee en verklaar dat hy die appellant ken, dat hy twee maal by sy huis was en dat hy juis met hom gesit en praat het die aand wat sy dogter dood-gesteek is. Toe die appellant daar gekom het was sy dogter saam met Kaatjie Rolse weg na die dans. Die aand het die appellant 'n bruin broek en 'n wit hemp gedra en hy was sonder baadjie. Hy was een maal vantevore by sy huis en toe het

hy met...../5

hy met die oorledene en Kaatjie gesit en gesels. Die getuie het gesê dat hy self net Afrikaans praat en hy ken nie die appellant se taal nie. Die appellant en hy het altyd Afrikaans met mekaar gepraat.

Nog n getuie vir die Kr^{was}on ~~is~~ Hendrik van Wyk, n kleurling speurder-sersant. Hy het gesê dat, kort na die moordgeval in Louisvale lokasie aangemeld is, die appellant by die aanklagkantoor aangekom het en n klagte dat hy in daardie lokasie aangerand is ingedien het. Hy het gesê dat n onbekende naturel hom met n mes sou gesteek het. Van Wyk het hom ^{daarop} attent gemaak dat die wonde op sy gesig skaafplekke is wat moontlik deur n-klip kon veroorsaak gewees het, maar die appellant het voet by stuk gehou dat die persoon hom met n mes gesteek het. Van Wyk het verder gesê dat toe die appellant daar aangekom het, hy n donker bfoek gedra het, dat sy bolyf kaal was en dat hy in sy hand n wit hemp gehad het. Sy klere was nat en hy het beweer dat toe hy van die ~~n~~aturel wat hom aangerand het weggehardloop het, hy in die kanaal geval het. Hy en twee ander polisie is na die lokasie om die beweerde moord te ondersoek en hulle het ^{die appellant} ~~hom~~ saam geneem om ook na die

man te soek wat hom aangerand het. Hy het agter in die bakkie gesit saam met twee naturelle polisie-amptenare. Die bakkie was oop en, voor hy kon afklim, het Kaatjie Rolse geskreeu "Daar sit die moordenaar ook". Hy het gesê dat hy met die appellant Afrikaans gepraat het en dat die appellant ook met hom Afrikaans gepraat het.

Dat die appellant 'n geruite hemp en 'n blou baadjie gedra het op die aand wat die moord gepleeg is, is in sy kruisverhoor eers te berde gebring. Dit is nie aan die Kroon getuies, Kaatjie, Samuel Andreas en van Wyk, in kruisverhoor gestel nie. Na die afloop van die appellant se getuienis en na sy saak gesluit is, het sy advokaat die hof op die geskil oor die appellant se klere drag aandagtig gemaak en op sy versoek is ene Joseph Zulu deur die hof as getuie geroep.

Joseph het gesê dat hy, op versoek van die appellant, vuil klere by die tronk gaan afhaal het om dit te laat skoon was. Hy het in November 1957 'n broek gaan haal en "aan die einde van verlede week" die hemp gaan haal, d.w.s. ^{ongeveer} ~~rondom~~ 25 April 1958. Die hemp was 'n geruite hemp gewees. Hy het ook getuig dat hy nooit die appellant Afrikaans

hoor praat...../7

John Filander is ook deur die hof geroep en het gesê dat hy en die appellant in dieselfde sel in die Uppington tronk gebly het en dat die appellant daar n wit hemp gedra het. Hy het heelwat later n ligrooi hemp gekry. Hy het verder gesê dat die beskuldigde met hom in die tronk gesels het en dat hul altwee altyd Afrikaans gepraat het.

~~In~~ In sy uitspraak het die geleerde Regter gesê dat Kaatjie Rolse haar getuienis op n baie bevredigende manier gegee het en dat die hof dit aanvaar het. Die getuienis van Samuel Andreas dat die appellant by hom in die huis was het die hof ook aanvaar. Wat die klere drag van die appellant op die aand van die misdaad betref, het die hof bevind dat hy wel n bruin broek en n wit hemp die aand gedra het en dat hy sonder baadjie was. In hierdie verband is die stawende getuienis van Samuel Andréas, Sers. van Wyk, Joseph Antonie en John Filander ook aanvaar. Die geleerde Regter het verder die getuienis van Kaatjie en al die ander getuies ~~ge~~ wat gesê het dat die appellant Afrikaans magtig is aanvaar en ook gesê dat dit duidelik geword het deur die feit dat, toe die appellant getuienis afgelê het, hy vrae wat in Afrikaans aan hom gestel is beantwoord het voor dit

nog aan hom in ^{sy taal} ~~Penagelo~~ getolk is.

Voorts het die geleerde Regter gesê dat die hof bevind dat die appellant valse getuienis afgelê het ~~oor die pleging van die moord op die oorledene~~, oor die feit dat hy nòg Kaatjie nòg haar vader ooit geken het, oor sy kleredrag daardie aand, ~~en~~ oof sy gebrek aan kennis van ^{en ook oor die werelike pleging van die moord,} Afrikaans ^{dat} en in al hierdie opsigte ~~word~~ ^{word} sy getuienis verwerp.

Mnr. Brink, wat vir die appellant opgetree het, het aangevoer dat die hof nie gëregtig was om Kaatjie Rolse se getuienis te aanvaar nie, Sy het erken dat sy nie 'n wapen in die aanvaller se hand gesien het nie en ook nie hoe die oorledene se bloes op die grond beland het nie. As 'n getuie ~~so~~like belangrike faktore nie waargeneem het nie, kan haar uitkenning van die appellant nie vertroubaar wees nie. Hy het ook op verskillende ongerymdhede in Kaatjie se getuienis gedui en hierdie hof gevra om te bevind dat haar getuienis moes verwerp gewees het.

Myns insiens is hierdie redenering ongegrond. Die aanvaller het die oorledene in sy arms gehad toe hy haar met die mes gestee het, en dit is aanneemlik dat Kaatjie in so 'n posisie gestaan het dat die mes vir haar onsigbaar was.

waar dit bevind is dat die appellant se getuienis vals is. Hierdie gevalle, so redeneer hy, word deur die geleerde Regter gebruik om die ongestaafde getuienis van Kaatjie aan te vul en, al was die bevindings selfs op die getuienis geregverdig, kan dit nie gebruik word om n leemte in die getuienis van die Kroon so aan te vul nie. Die gevalle waarna ek verwys is die kleredrag van die appellant op die aand van die misdaad en die vraag of hy Afrikaans magtig is.

Ek kan in die geleerde Regter se uitspraak niks vind nie wat my die indruk gee dat hy oor Kaatjie se geloofwaardigheid bedenkinge gehad het. Hy het uiters sorgvuldig die getuienis van die Kroon getuies ontleed en waar hy enigsins iets kon bespeur wat hy as gunstig vir die appellant kon beskou het hy daaraan gewig gegee. Die vraagstuk van die appellant se kleredrag is in n saak waar uitkenning op die spel is van die grootste belang. Dat die Kroon getuies sy klere verkeerd beskryf het is vir die eerstemaal deur die appellant in sy getuienis aangevoer en die geleerde Regter het daardie aspek van die saak met die grootste noukeurigheid laat ondersoek deur op die versoek van albei die advokate vir die appellant en vir die Kroon,

verdere beskikbare getuies deur die hof te laat roep. Dr. getuies het verklaar dat die appellant Afrikaans goed kon verstaan en praat. As sy getuienis waar was dat hy Afrikaans geheel en al nie kon verstaan nie, dan sal dit ook ^{op} sy uitkenning deur beide Kaatjie en Samuel ~~aange~~ ^{ding} getuies het. Om hierdie rede was dit nodig vir die hof a quo om hierdie geskilpunt noukeurig te ondersoek, die getuienis daarop te ontleed en 'n bevinding daarop te maak.

Al twee hierdie faktore staan in 'n noue verhouding tot die uitkenning van die appellant. Weens die feit dat die appellant op al twee hierdie faktore die getuienis van die Kroon ontken het, was die geleerde Regter gergtig, en was dit trouens sy plig, om bevindings daarop te maak. Die bewering dat hy so gehandel het om leemtes in die Kroon getuienis aan te vul is in my opinie ongegrond.

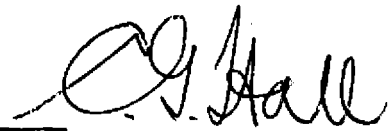
Appellant se advokaat het die juistheid van al twee hierdie ^{in m.} bevindings ~~ook~~ ^{appellant se kleredrag en sy kennis van Afrikaans,} aangeval. Hy het verwys na sogenoemde teenstrydighede in die getuienis en op gevalle waar die getuies nie presies dieselfde woorde gebruik het nie toe hulle die appellant se klerasie beskryf het. Hy het aan-gevoer dat, omdat die hof a quo nie bevind het dat Joseph Zulu

die hof mislei het nie, behoort sy getuienis aanvaar te word. Hierdie bewerings het my nie oortuig ~~dat~~ die geleerde Regter nie geregverdig was nie om die getuienis van die Kroon getuies te aanvaar en die ~~van~~ die beskuldigde te verwerp.

In een opsig is die same~~lo~~op van omstandighede in hierdie saak merkwaa~~r~~dig. Kaatjie Rolse het verklaar dat sy die appellant met 'n klip gegooi en hom in die gesig getref het. Ongeveer 'n uur later het die appellant by die aanklagkantoor in Upington hom aangemeld en by sers. van Wyk 'n klagte ingediend~~dat~~ hy met 'n mes gesteek is. Toe van Wyk sy bewering in twyfel trek deur te sê dat dit lyk asof die besering in sy gesig deur 'n klip veroorsaak is, het hy hom opgestry. In sy getuienis het die appellant beweer dat hy daardie aand in die lokasie met die oorledene gesels het en dat haar kêrel hom met 'n klip in die gesig sou gegooi het, en die storie wat hy van Wyk vertel het het hy ontken. Sy getuienis dat hy met 'n klip in die gesig gegooi is in die teenwoordigheid van die oorledene strook met die van Kaatjie en die hof het aanvaar dat hy, kort daarna, aan die polisie 'n valse storie gaan vertel het.

Hy het heel moontlik geweet dat die klip n merk op sy gesig gemaak het wat sy uitkenning makliker kon maak en het probeer om die kenmerk te ontduik. Die omstandighede is te nou aanmekeer gesnoer om die hof enige twyfel te laat ly dat die appellant die persoon is wat Kaatjie 'met die klip getref het.

Om hierdie redes word die appèl van die hand gewys.



24 Sept. 1952.

HOEXTER, A.R.,

DE BEER, A.R.,

VAN BLERK, A.R.,

SMIT, W.A.R.,

stem saam.